ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи докторанти фалсафа (PhD) Сайдализода Орзу Илҳом дар мавзуи «Субъекти махсуси ҷиноят» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D030300–Фаъолияти ҳифзи ҳуқуқ (6D030301–Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ) пешниҳод шудааст, (Душанбе, 2025. – 44 саҳ.).

Муқаррарот оид ба ҷиноятҳое, ки аз тарафи субъекти махсуси ҷиноят содир мешаванд, дар моддаи дахлдори қисми махсуси Кодекси ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешбинӣ гардида, масоили татбиқи он ҷавҳари асосии автореферати диссертатсияи Сайдализода Орзу Илҳомро ташкил медиҳад. Автореферат дар шакли матн дар ҳаҷми 44 саҳифа пешниҳод шудааст. Бояд қайд намуд, ки автореферат аз муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, қисмҳои асосии таҳқикот (фишурда), хулоса ва тавсияҳое, ки дар он ҷамъбасти мухтасари таҳқиқот дарҷ гардида, инчунин феҳристи интишороти муаллиф доир ба мавзуи диссертатсия иборат мебошад.

Мубрамии мавзуи таҳқиқоти диссертатсионӣ. Мавзуи диссертатсияи Сайдализода Орзу Илҳом ба яке аз масъалаҳои мубрами аҳамияти назариявӣ ва амалидоштаи ҳуқуқи ҷиноятӣ бахшида шуда, ба такмили минбаъдаи қонунгузории ҷиноятии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар қисмати таҳқиқшуда нигаронида шудааст. Бояд қайд кард, ки мавзуи таҳқиқоти диссертатсионии мазкур дар шароити имрӯзаи Ҷумҳурии Тоҷикистон мубрам ва зарурӣ буда, таваҷҷуҳи бештари мутахассисони соҳаи ҳуқуқи ҷиноятиро талаб мекунад.

Аз ин лиҳоз, бояд зикр намуд, ки рисолаи илмии Сайдализода Орзу Илҳом оид ба масъалаи мазкур, аҳаммияти калони назариявию амалӣ дорад.

Ҳамчунин, зикр гуфтан ба маврид аст, ки баъди соҳибистиқлол гардидани Ҷумҳурии Тоҷикистон рисолаи мазкур аввалин таҳқиқоти илмӣ

бо забони давлатӣ дар соҳаи илми ҳуқуқи ҷиноятии ватанӣ ба ҳисоб меравад.

Ҳамин тавр, дар автореферати диссертатсия мубрамияти мавзуи таҳқиқот асоснок карда шуда, дараҷаи омӯзиши он, объект ва предмет, мақсад ва вазифҳои мавзуи таҳқиқот, асосҳои методологӣ, асосҳои назариявӣ, навгонии илмӣ ва нуқтаҳои илмии ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии диссертатсия муайян карда шуда, оид ба саҳми шахсии довталаб, тасвиби натиҷаҳои таҳқиқот, сохтор ва ҳаҷми диссертатсия ба таври зарурӣ муқаррарот пешбинӣ гардидааст.

Хулоса ва тавсияҳои дар таҳқиқот пешбинишуда боэътимод ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок буда, бо усулҳои умумиилмӣ ва махсуси илмии дар таҳқиқот истифодашаванда таъмин карда шудаанд. Бисёре аз муқарраротҳо, хулосаҳо ва тавсияҳое, ки дар таҳқиқот баён шудаанд, навгонии илмӣ мебошанд.

Аз таҳлили амиқ ва баррасии ҳамаҷонибаи масъалаҳои дар автореферат зикргардида ба хулосае омадан мумкин аст, ки сохтори тадқиқот пай дар пай ва бо риояи мантиқи илмӣ таҳия гардидааст. Автореферати диссертатсия ҳамаи талаботҳои ҷойдоштаро дар худ инъикос намуда, натиҷаҳои пурра ва босамари таҳқиқотро ифода намудааст.

Аз мазмуну мухтавои автореферати мазкур бармеояд, ки муаллиф то ҳадди зарурӣ масъалаҳои дар наздаш гузошташударо ҳал намудааст, вале новобаста ба ин, баъзе масъалаҳое дар ин самт ҳамоно боқӣ мондаанд, ки таҳлилу баррасии алоҳидаро талаб менамоянд.

Муаллиф дар тадқиқоти худ зикр менамояд, ки «Муайян нашудани аломатҳои субъекти махсус, аз як тараф, таркиби ҷинояти дорои субъекти махсусро истисно мекунад ва аз тарафи дигар, субъекти махсус метавонад ба дараҷаи хавфи ҷамъиятии ҷиноят, бандубасти он ва ҳатто ба намуд ва андозаи ҷазо дар доираи санксияҳои дахлдор таъсири ҷиддӣ расонад» (саҳ. 30-31). Вале аз нуқтаи назари мо масъалаи мазкур бояд пурра ва ҳаматарафа дар рафти ҳимояи рисола равшан карда шавад.

Мулоҳизаҳои мазкур ҳангоми баҳодиҳии мусбати автореферати тадқиқоти диссертатсионӣ нақши муайянкунандаро намебозанд ва танҳо шаҳодати он мебошанд, ки масъалаҳои баррасишаванда хеле муҳим буда, мураккаб ва баҳсноканд.

Дар маҷмуъ, аз таҳлилу баррасии автореферати мазкур ба хулосае омадан мумкин аст, ки Сайдализода Орзу Илҳом ҳангоми навиштани рисолаи илмӣ дар мавзуи «Субъекти махсуси ҷиноят» қобилияти баланди эҷодкорӣ нишон додааст.

Таҳқиқоти диссертатсионии Сайдализода Орзу Илҳом дар мавзуи «Субъекти махсуси ҷиноят» ба бандҳои 31, 33, 34, 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 (бо тағйиру иловаҳо аз 26 июли соли 2023, №295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯйи ихтисоси 6D030300–Фаъолияти ҳифзи ҳуқуқ (6D030301–Ҳуқуқи ҷиноятӣ ва криминология; ҳуқуқи иҷрои ҷазои ҷиноятӣ) мебошад.

Тақриздиҳанда:
Директори Маркази таълимии судяҳои
назди Суди Олӣ,
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ Завқизода С.А.
Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, н.Фирдавсӣ, кӯчаи Дарвоз-40
Тел: (+992) 918-45-44-55
E-mail: zavkievs@mail.ru

Имзои Завқизода С.А.-ро тасдиқ мекунам:
Сардори Раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси Суди Олӣ Исозода Д.О.
Суроға: Суди Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон (734042, ш. Душанбе, кӯчаи Шевченко 55)
Телефон: (+992 37) 221-08-28
E-mail: e-mail:info@sud.tj

«29» май 2025.

СУДИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
РАЁСАТИ КАДРҲО ВА КОРҲОИ МАХСУС